

Från Redaktionen

Med dessa rader presenteras nr I av "Bergtrollet" i hopp om att den skall falla samtliga i smaken. Tidningen vill icke göra anspråk på att vara något av en föregångare men den önskar göra sig till tolk för olika smakriktningar. Den vill skapa något av vad man kallar "trivsel på arbetsplatsen".

Försöka duger!

Men för att detta skall lyckas erfordras att tidningen får stå i inspirerande kontakt med läsekretsen. Det är en ren omöjlighet för en stackars redaktion att själv följa allt som händer och sker inom företaget. Redaktionen måste kunna sätta sin tillit till lokala rapportörer och medarbetare. Från dem måste uppslag och stoff till artiklar komma.

Första numret kanske inte blivit så aktuellt som vi hoppats p g a svårigheter att komma i kontakt med de olika avdelningarna men vi

hoppas nu att isen skall vara bruten och Ni som har något på hjärtat vilket vore lämpligt att delgiva i en personaltidning, välkomna!

Vi äro tacksamma för alla bidrag som kan vara av intresse eller vilka även kan lätta något på stämningen hos oss CVA- och CFA-are!

Medarbetare i detta nr har visat vägen och redaktionen framför härmed sitt tack och hoppas på ytterligare samarbete.

Arboga den 1 juli 1950.

REDAKTIONEN.

CVA och CFA personaltidning "BERGTROLLET" hälsas välkommen. Vi tacka initiativtagarna och hoppas att tidningen går en god framtid till mötes och att den kommer att vara till nytta och nöje såväl för alla vid CVA och CFA som för andra intresserade.

Arboga den 26 maj 1950.

Otto Dahlin.

Styresman CVA.

Erik Nyberg.

Förrådsdirektör CFA.

Om platsen där CVA och CFA byggdes

Under äldre tider och fram mot vår tideräknings början sträckte sig den nuvarande Mälaren som en djup havsvik in från Östersjön och täckte stora delar av den nuvarande Mälardalens slättland. Den mark, där nu bland andra platser Arboga, Köping och Kungsör ligger, var täckt med vatten och där CVA flygfält nu ligger trängde en vik in mot söder. CVA-berget låg som en halvö och utanför denna låg som en liten klippö Ragvaldsbacke, vilken i dag som en skogklädd bergknalle sätter sin speciella prägel på vårt flygfält.

Under de första århundradena av vår tideräkning hade landhöjningen hunnit så långt att den nuvarande Arbogaån funnit sin fåra, och bebyggelsen som följde strandändringarna hade säkerligen börjat på de torrlagda markerna bl a vid åbågen, som givit upphovet till namnet Arboga. Vid denna tidpunkt uppkom säkerligen även bebyggelsen på och i närheten av det område där CVA och CFA nu ligger. Säterbo var tidigt bebott; kyrkan restes där under 1100-talet, troligen på eller i närheten av offerplats från hednatiden. På höjden söder om flygfältet omedelbart norr om Hjälmare dockas idrottsplats finnas rester av fornborg. Vid Magnäs öster om flygfältet finnas gravhögar.

På 13-, 14- och 1500-talen började Ortsnamn i vår närhet att förekomma i hävderna: Säterbo, Asby, Igelsäter, Hellyby, Vallby, Säby, Magnäs, Munkeboda (nuvarande Reutersberg), Räfvegarn (nuvarande Ragvaldsbacke) m fl.

Arboga stads historieskrivare ha berört även våra trakter. Detta är fallet med Lohman i sin år 1737 utgivna "Arboga Känning" och Bergström i sin år 1892 utgivna "Arboga Krönika".

Ä CVA fanns en gång en svarvare som liksom många andra människor behövde en smörgås då och då för livets uppehälle och nödtorft.

Vid ett tillfälle blev han hastigt kallad från sin arbetsplats varför en smörgås blev liggande lite väl öppet. I samma stund kom en annan arbetare tillstädes för att hämta något verktyg eller dyl. Naturligtvis kommer just då verkmästaren förbi, får se smörgåsen, samt med brysk ton yttrar följande:

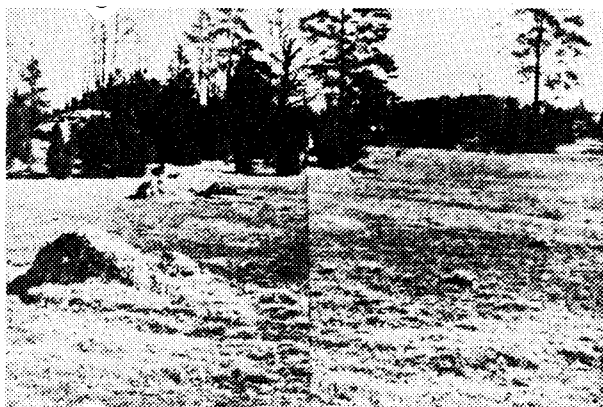
— Hm, jo, de ligger en smörgås där.

Arbetaren vänder sig om, får se smörgåsen och säger:

— Javisst, men ta den du, du såg den först...

PERSONALTIDNING FÖR CVA OCH CFA

Utgivare: Arne Boström CVA
Bo Engström CFA

Här byggdes CVA administrationsbyggnad.

Fotot taget den 15 april 1943.

Om *Ragvaldsbacke* skriver Lohman:

"Närmare staden i then nu så kallade Herrängen, ligger uppå en hög kulle en borg, hwilken kallas almänt Räfswols, Räfglås och Rawols backa och borg. Här är äfwen en af nästa folket och them gamla widhängande historia om konung, som innom murarna härstädes förwarat sina bästa klenodier, och brukat muren til beskydd emot sina fiender. Skolandes samma dyrabar saker ännu liggia qwara i backen, thär the först blifwit nedgrafna, efter konungen thrstädes blifwit öfwerwunnen, ihiälslagen och borgen intagen samt förstörd. Samma saker förwaras nu utaf draken, som stundom plägar elda i backen, så alla thet se. Af samma konung hafwer borgen ännu namnet i behåll.

Then sak är klar, at berörde borg är brukad til wärn i krigs-tider, ty många sådana blefwo upkastade, tå Knap-kungarna eller och Fylkis-kungarna hwar sit lähn regerade; men att konungen hetat Räfågål, kan intet bejakas; utan namnet är af senare tiden förbytt, och måste nödwändig taga sit ursprung af Ragwald eller Ravall, som historierna medgifwa warit konungar och drottars ättar-bragder".

Enligt senare forskare får Lohmans uppfattning tagas med viss reservation; densamma visar emellertid 1700-talets syn på en för oss intressant plats.

Vid slutet av 1600-talet använde Karl XI slätten runt Ragvaldsbacke som läger- och manöverplats; han hade s k "lustläger" där. Befästningsvallar vid backen samt skottvallar bl a vid Igelsäter funnos kvar ända till omkring 1890.

Om *Igelsäter* skriver Lohman:

"Egil-Säter är ock ett bynamn härstädes, som utan twifel hafwer namnet av Konung Egil".

Under äldre tider tillhörde Igelsäter Julita kloster. Inga medeltida kvarlevor finnas emellertid kvar. Äldsta kvarstående byggnader äro troligen från 1700-talet stammande lilla flygelbyggnaden i trädgården och boningshuset på s k "Fjärendelen",

vilket sistnämnda nu användes av CVA vapensektion. Igelsäter mangårdsbyggnad är byggd 1835 på samma plats som en tidigare byggnad, vilken brann ner.

Torpet Haga. Här byggdes CVA motorprovbyggnad. Fotot taget den 31 juli 1944.

Sägner från Igelsäterstrakten äro många. Om Ragvaldsbacke se ovan. Följande har i tryck bevarats i Bergströms "Arboga Krönika":

En ryttare kom ridande en julnatt. På Igelsäters berg vid Zakrisberg kom då ett troll med en silverkalk i handen ned för berget och bjöd honom dricka. Han låtsade göra detta men kastade kalkens innehåll över axeln så att det träffade hästländen, som blev bränd. Ryttaren satte då sporrarna i hästen och jagade iväg till kyrkan, där han lämnade kalken. I Igelsätersbergen har folk blivit bergtagna av trollen och utkastade, klösta och svarta. Igelsätersjön har haft sitt sjörå; från sjön har ofta hörts underliga läten, än som av en tjur, än som av ett gråtande barn. Vid Igelsäters berg skall finnas vildträdgård. De som komma dit in få se en härlighet, som ej i ord kan beskrivas.

Vid Åsby bedömes dels främre delen av mangårdsbyggnaden och dels flygeln stamma från tidigt 1700-tal. Även Västerängstorpet vid Åsby torde stå sedan denna tid.

Hela flygfältets östra gräns följer den gamla *Hjälmare kanal*. Denna kanal följer enligt Lohman en bäck, vilken redan under Gustav Vasa blev utvidgad till trafikled. Under Karl IX, Gustav II Adolf och Kristinas regeringsår skedde nya utvidgningar och byggdes slussar. Före slussarnas tillkomst torde båtarna ha förflyttats över fallen på rullar. Antalet slussar var sammanlagt 12. Efter nya ombyggnader under Karl XI ändrades slussantalet till 8, varav 7 st mellan Kvarnsjön och Arbogaån. Av dessa gamla slussar finnas ruiner kvar utefter flygfältet på följande ställen: Kungsörsvägsbron (Sparrens sluss), Arboga Flygklubbs hangar (Ängsslussen), Hjälmare dockas kraftstation (Regeringsslussen) och vid bron för avtagsvägen mot Säterbo kyrka (Drottningsslus-

sen). Namnen på slussarna ha växlat; de ovan nämnda äro hämtade från en karta daterad 1690. En av de sista större ombyggnads- och moderniseringsarbetena avslutades år 1776. Därom vittna de minnesstenar, som finnas dels vid Kungsörsvägsbron och dels vid Drottningsslussen. Den förstnämnda stenen har följande inskrift:

"Gustav III, Sveriges konung, understödde med allmänna medel detta slussverk, börjat 1770, fullbordat 1776".

Enligt Bergströms "Arboga Krönika" blev ombyggnaden totalt misslyckad.

År 1833 var den nya kanalen i stort sett färdig och den gamla nedlades. Som ett mausoleum reser sig Hjälmare Kanal- & Slussverks AB arkivbyggnad på en höjd invid den gamla Drottningsslussen. På Hellby och Vallby förvaras praktfulla vapenprydda stenhuggeriarbeten och minnestavlor, vilka en gång prytt den gamla kanalens slussar.

Sedan gamla tider utgjorde *Säterbo* en fristående kommun och församling och var detta fortfarande fallet, då CVA och CFA planerades och byggdes. Detta hade till följd att så gott som hela CVA kom att ligga i Säterbo; endast delar av bergverkstaden kröp under gränsen in i Arboga stad. CFA bergförråd hamnade däremot helt i Arboga stad. Zakrisberg låg i staden. CVA vaktbyggnad kom att ligga mitt på gränsen; med fog kunde vaktchefen säga, att han åt i Arboga men sov i Säterbo. Hela flygfältet låg i Säterbo.

I avtalet mellan Kungl. flygförvaltningen och Arboga stad förband sig staden att verka för en införlivning med staden av hela eller del av Säterbo socken. Detta gav som resultat att huvuddelen av socknen, innefattande bl a samtliga de markområden som förvärvats av Flygvapnet, inkorporerades den 1 januari 1947. I skogen mellan CVA administrationsbyggnad och kolgården finnas kvar gränsrösen.

Såsom i denna lilla artikel antytts bär platsen där CVA och CFA byggdes många minnen från svunna århundraden. Det är att hoppas, att dessa minnen komma att bevaras. Och ett är säkert. Om årtusenden och åter årtusenden kommer insprängningarna i vårt berg att kvarstå och vittna för eftervärlden att här låg CVA och CFA

O. Dahlin.

Litteraturanvisningar:

- I. B. Lohman: Arboga Känning, Sthlm 1737.
- S. Bergström: Arboga Krönika, Örebro 1892.
- E. Hansson: Säterbo Kyrka, Eskilstuna 1947.

Kisens syn på Arboga

När en ståkholskisk som en annan första gången ställer ne' blana på den anhalt som kallas Arboga central, börjar man förstå va som menas me live på (bystan). Anhalten ligger utanför husanhopningen som på bystan kallas för stad.

Nåja de va ju bara å suga tag i trunken och blada uppåt allén samt lägga i siktet på en och annan av ortens mer eller mindre skapliga brallis som svepte förbi på bågarna. Lite närmare stan höll man på få tårar i jackena av hemlängtan. Rena tegelbacksidyllen. Bommarna låg som smetade i hållarna och verkade ha slagit rot i bägge ändarna.

Men allt går över, så snat blada man uppåt huvudstreten, där lanthandlarna visade svindingar och dojer från en svunnen storhetstid. Men de e' klat, idyll e ju idyll i alla former. Men håpet, vicke håp. På tre tima från vegurras tibåka till Engelbrekts dar. Vicke håp, rena stavhåpe.

Tillåme oset från de helstekta oxarna låg som en Lysens dimma bland kåkarna tills jag märkte att de kom från Statts vidöppna fönster. Oset ledde tankarna ned till de jodiska och efter som de rök i tarmen vare bäst å håpa in för att pressa nära järn me tilltugg.

Efter inångning i bästa Cooperstajl upptäckte man att syltan sakna politruk. De var bara å hänga upp båraslinon från Hagalunds Hattfabrik och stövla in i de heligaste där en brallis från stomma-stommans glanstid skötte sörvisen. Efter lite insnack å la Robert Taylor lätta hon en aning på samvetet. Hon va en blyg viol på cirkus 75 vårar och hette Tilda. Live hade så att säga runnit bort mellan Statts fyra väggar men hon verkade belåten me de. Rena idyllen. Efter smörgåsbord och två järn bestämde Tilda va en annan skulle ha till varmrätt. De e klat man stack upp men Tilda gav mandrom ett öga som kunde fått en viking att längta till Valhall. Å de blev som Tilda ville. Man e ju en smatt kille, nästan diplåmat vet ja. Hon kunde ju bromsat ståltråden till ollonbruset.

Lagom stadgad å me öppen blick för de goda här i live tog man sen en rundvandring för att se på stans övriga sevärigheter samt ordna logi. Rummet va snat fixat. Det blev på Statthotellet snett

Vackert så.

Scenen är mottagningsrummet hos en läkare, som bl. a. undersökte inträdessökande till ett av våra statliga verk.

Dörren mellan undersöknings- och väntrum öppnas och man ser läkaren klappa en ung man på axeln samtidigt som han yttrade följande:

— Ja, min unge man, hur gärna jag än vill kan jag inte hjälpa er in vid verket, därför att ni bara har 0,3 i syn på vänstra ögat.

— Vackert så på emaljögat — svarade mannen.

emot mathake. Man måste ju hålla stajlen när man blitt kulturens budbärare i västerled.

Sevärdheterna va de sämre me, Alp-Olle va på bilturné, å Engelbrekt stod bara å knöt krajdjan mot nåra stojande droskcharufflar.

Stan tycks sakna reklamkonsulent, ty vi jäntorje låg fiskboda å vid stortorje låg jänhandeln. E de nån odning de? Verkar pippi i kvadrat.

En lantlig å oskuldsfull kuse me allmogeschaffis som styrare skyggade lätt när en brallis stövla föbi. Av en inföding fick man veta att brallisen var Borjisens tiger som var ute å vädra den nya sommarstånkan. Ja förstod kusen.

Arbogaån har tre namn. Ett redan nämt, men nedanför bryggeriet kallas den Kalkällan. Åns brus buntas ihop i buteljer av bryggarn som säljer den under åns tredje namn, Arbogaöl.

Apropå öl-åvatten kom jag att tänka på Bellman som förmodligen i fyllan och villan åkt omkull nånstans eller slagit kusen i nån bro för brillena hans har han glömt kvar på en hylla i museet. Men där stod även kalle dussins bår. De kanske e andra som ställt dit den. Ja e inge vidare på historia.

Utsikten över ån mellan broarna pryds upp av IOGT å Arboga Tvättens skyltar. Storstan har tydligen slagit igenom på nåra ställen eller oeska å det minnen från den tid Arboga var rikets andra stad. Vådiset pryddes för övrigt upp av ett par stora vita jäglar. Vila faner, jollra en liten kil och flukta förtroendefullt upp i sin stommas av bekymmer och skönhetsvård förstörda ansiktsplåt.

Infödingarna själva va intressantare än stan. Brallisarna klädda i New Look faktiskt prydde upp stan men kisarna i Rapps konfektionssvindingar såg ut att sakna landskapsdräkten. Men de fanns en del kul inflyttingar åsså. De flesta av dem såg slokora-de, surögda och krokbenta ut, de verkade som de helst skulle vilja krypa på alla fyra. Av en inföding fick ja veta att de va pöbel från Cronans Vräkiga Arbetsinrättning som tack vare underjodsarbete höll på att omvandlas till gryttaxar.

På stans enda ölshapp satt en annan chentleman. Såg mesamma han va ifrån Eken. Han va mager och verkade radiontvättad i plåten och skulle fara hem för att kurerar upp sig. Han hade remiss från statens inst. för folkhälsan. Dom sa att han fått för mycke frisk luft. Han hade pröjs på CVA.

Ja fösta intrycke av stan verka inte så pjåkigt. Spridda delar av såsiten han man även få se. Bl. a. Balk-Joan, Kellermajstern samt Daniel i AB Hyran Skall Betalas (Utan Personlig Anmodan). Rena gräddan. Jo no!

Sen är de inte mycke att tillägga. Efter ytterligare en sväng på Statt va de bara att gå upp och sleepa, för nattlive i Arboga sker mest i åkta säng eller i s. k. slutet sällskap. Snark. Snark.

KAN.

Hopp om livet

En februaridag i Gällivare 1944. På flygfältet, en tillfrusen långsmal sjö, står divisionens flygplan uppställda. Det blåser snålt och jag ser mekarna med nedfällda öronskydd knoga omkring med uppvärmda oljedunkar. Varm olja, det är livet för en stelfrusen flygmotor! Så småningom blir det liv därute på det släta snögolvet. Den ena motorn efter den andra hostar, spottar och fräser som en ljudlig protest mot kylan. Men snart är divisionens plan klara! Den flygande personalen rusar in i värmen för ordergivning. Dagens övning gäller fällning av övningsbomber ute på bombplatsen. Ut och åka hiss alltså! Ok, det finns både trevligare och otrevligare saker för en signalist än att hänga i remmarna och försöka se var de små gula rökpuffarna efter bomberna har hamnat.

Vi springer ut med pälsoverallen och Musse-pigg-skorna på och kartan i handen. Fallskärmen glömde jag för tusan! In igen! Hinner jag tända en cigarett? Sedan bär det av till flygplanet. Föraren är redan vid kärran. På med skärmen. Den där har man att släpa på för sina synders skull! Opp i baksitsen på den gamla kära B 17. Gott om plats har man, när man väl kommit i efter diverse arnhävningar och benspark. Är radion OK? Förbindelsekontrollen gick prima.

Vi rullar ut för start. Snart är vi i luften och jag meddelar markstationen att vi går ut till målet. Motorn brummar på ett förtroendeingivande sätt. Lugnt och säkert vinner vi höjd. Dundret sjunker undan, den ser ut som en liten kulle bara. Där nere till höger ligger en annan liten höjd — Koskullskulle!

Det slår mig plötsligt att det är den 13:e i dag. Här sitter man i lugn och ro. Tankarna ramlar in

Hänt på CVA.

Svarvare A kom en dag till verktygsförrådet och bad att få ut en "börr" 4 mm. Förrådsmanen kom med en vanlig spiralbör, vilket emellertid inte var riktigt enligt A. Jag ska ha "en börr som de blir repor etter för jag har börrat med en sån där (spiralbör) före". Då fattade förrådsmanen galoppen. A skulle ha en gängtapp för att gänga ett tidigare borrat hål!

i hörtelefonen. Min anropssignal! Jag svarar på anropet från markstationen. Vi får order att börja fällningen. Fram med trp-omkopplaren och meddela föraren: "Klart för fällning!"

Planet gör en vacker bugning. Jag känner hur axelremmarna stramar under några sekunder och så ligger vi i dykning mot målkonen. Farten ökar successivt och nosen pekar mot målet. Den kära B 17 kan vara ilsken också. Som en uppretad tjur bölar den sig nedåt genom den kristallklara vinterluften.

Nu kommer upptagningen! Jag sjunker ihop i stolen och känner mig minst som en grosshandlare i kroppen. En krängning åt höger och jag ser målkonen strax bortom ett litet gult moln. Rapport till föraren: 50 minus! Vi ligger redan i stigning för nästa anfall. Efter en stund hör jag förarens röst i hörtelefonen: "Oljetemperaturen stiger. Vi avbryter övningen och går hem och landar. Meddela marken!" Jag gör ett anrop och får svar direkt. Under tiden har planet gått över i planflykt och nosen pekar mot Dudret. En svag plané förmår inte sänka temperaturen. Vad nu då? Planet börjar plötsligt att skaka våldsamt. Det kränger och slänger som en skuta i storm.

Propellern har försvunnit. Det här var ljusblått! Vi har under planén förlorat höjd och jag ser nu träden avteckna sig mot det vita snötäcket. Skall föraren göra en nödlandning? Snett framåt väster ligger ett stort öppet fält. Planet ligger i en svag vänstersväng. Jag trodde det var föraren som svängde, men det visade sig senare, att propellern hade skadat roderorganen och att planet var manöverodugligt.

Föraren börjar nu ett försök att fälla sin huv men detta misslyckas, så han börjar i stället kränga sig ut genom vänsterluckan. Jag ser neråt och upptäcker att det inte är så värst långt kvar till marken. Det stora öppna fältet har försvunnit och framför oss är det bara skog. Nu gäller det sekunderna! Navigeringsskivan, kartan och passare åker ner i fickorna. Skall jag hinna av? Jag reser mig och trycker fram nödutlösningen på huven. Hjärtat stannar för någon sekund. Är det fel på huven? Men nästa sekund flaxar huven iväg. Nästa tiondelssekund sjunger jag en stump med hjärtat. Ett jämnfotahopp ut ur sittbrunnen. Jag rullar runt ett halvt varv i luften och med ryggen mot jorden ser jag flygplanet med föraren ute på vänstervingen på väg neråt mot fri luft. Jag drar i fallskärmens utlösning och känner snart ett ryck i selen, snurrar runt och ser ett hus, en ladugård och omedelbart efteråt sitter jag i snön. Jag kopplar lös mig från selen och plumsar ut i snön. Rakt framåt ser jag en fallskärm träd över en gran. Har föraren klarat sig? Jag plumsar i riktning mot honom och ser hur flygplanet ligger och pyr i snön. När jag kommer fram till trädet med fallskärmen, får jag en lätt chock. Föraren hänger med huvudet neråt och är alldeles knotttrig och ljusgrön i ansiktet. Det var dessbättre inte så farligt. Bara litet lav

och mossa, som han tagit med sig på sin väg ned utefter trädstammen.

Vi gör en hastig inspektion av planet. Det ligger alldeles innanför staketet. Bara skrot. Jag stannar kvar som vakt medan föraren söker rätt på en telefon. Det samlas en liten skara människor omkring mig, där jag står vid grindhålet. Jag tar opp en cigarrett och tänder den. En liten grabb på skidor har en hund med sig. Jycken kilar mellan mina ben bort mot planet. På vägen dit ligger hållaren för signalpistolammunitionen och brinner litet. Hunden stannar och nosar försiktigt. Just då smäller ett par av signalskotten med en skarp knall. Jycken hoppar opp c:a 1 meter över marken, vänder i luften, kommer ner i snön och åtföljd av en snökaskad, rusar i vild skräck rakt ut i skogen.

Jag brister ut i ett befriande skratt och tycker att livet är alla tiders!

Silkesmasken.

S A G T.

Han skakade som ett asplöv varvid tidningen prasslade så att han inte kunde höra vad han läste.
CAP.

Hört på avd. 201.

Om det är något som är rätt, så är det fel.

Det är synd om människorna.

Aug. Strindberg.

Makten är det högsta en människa kan få, men ve den, som missbrukar den. Den är jordens största brottsling, ty han gör en vrång bild av vår Herre...

Aug. Strindberg.

Kontrollvisan

Text och musik av *Hammar-Bom.*

*Var har vi väl månadens gladaste stunn
om inte nere på vår hälsobrunn
vid magnafluxen vi lever och helst där vi dör
det hurrar, det hurrar vi för.*

*Här stod en gång Kalle med Jakob bredvid
dom är ju bedårande barn av sin tid
nu den fria marknaden den äran dom gör
det hurrar, det hurrar vi för.*

*Vi fick det beskedet att en skulle börja
men killen han stannade utanför,
förlusten av friskluft han nog skulle sörja
det hurrar, det hurrar vi för.*

*Andan på jobbet är inte den bästa
nej, den är inte så som sig bör
man något även bör unna sin nästa
det hurrar, det hurrar vi för.*

*En visa måste ju en gång ta slut
så nu ska vi fira vår sista salut
det hurrar, det hurrar vi för.*

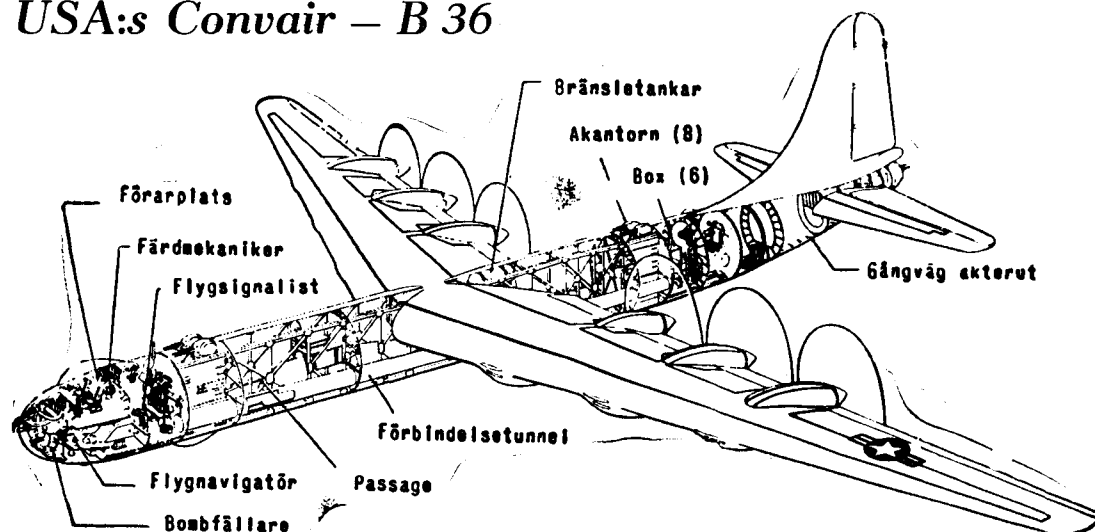
När man är tjugo år har man löst världsgåtan, vid trettio år börjar man tänka över den, och vid fyrtio år finner man den olöslig.

Aug. Strindberg.

Edert tal skall vara sådant att ja är ja och nej är nej.

Jesus.

USA:s Convair – B 36

är världens största bombplan, som kan ta en bomblast på över 38 ton. Flygplanets kropp är 50 meter lång. De 6 skjutande propellrarna ger planet en

maxfart av över 700 km/tim. Beväpningen utgöres av 16 st. 20 mm:s automatkanoner. Varje kanontorn är avsett för två kanoner.

Skvaller

Det finns väl knappast någon människa, som anser skvaller för någonting gott eller vackert: men å andra sidan, vem finns, som aldrig nedlåtit sig till att föra eller med ett visst intresse lyssnat till skvaller och förtal? Varpå beror det att även de människor, som hata och förakta skvaller, kunna göra sig skyldiga till denna synd? En orsak är svårigheten att känna igen denna det fåfängliga talets ande. Den uppträder nämligen i så många olika klädnader: än såsom samhällets omutlige tjänare och väktare, än såsom barmhärtighetens medlidsamma ängel, än heter den "levande intresse", än kallas den "spirituell konversation". Ja, gränsen mellan nästans väl och ve är svår att draga; men om vi icke döma andra utan endast rannsaka oss själva, så tror jag det går att finna klarhet i frågan.

Då vi ämnar berätta något om våra medmänniskor, gäller först att pröva visshetsgraden hos det, som skall sägas. Oändligt många rykten har sitt ursprung i folks benägenhet att såsom dagens klara Sanning framställa en annan persons uttalade förmodan. Tro och veta är dock i sådant fall icke detsamma. Och huru mycket skvaller skulle icke undvikas, om människor berättade endast, vad de med säkerhet veta.

Därnäst kommer frågan: "Kan det skada någon, att jag talar om detta?" Mycket oskyldiga saker kunna av bestälsamma tungor användas som vapen i förtalets giftiga strid. Ock även det, som ej direkt

kan skada min nästa, bjuder mig finkänsligheten att förtiga, endast jag ger mig tid att lyssna till hennes veka stämma. Här som i andra fall är "Självkänedom" det bästa. Om det gällde mig, skulle jag vilja, att det sades?

Ännu en fråga att besvara: Gör jag någon nytta med att berätta, vad jag vet? För vart och ett fåfängligt ord skall människorna göra räkenskap på domens dag. O, må vi kasta bort det tomma onyttiga talet som fläckar oss själva och verkar förstörande på vår omgivning. Det gives ju stora, sköna ämnen att behandla, ämnen som verkar fruktbarande på vår inre människa, sociala, politiska och religiösa spörsmål, ja, även musikens och konstens härliga skapelser, kan rekommenderas till att samtala över. Fylles vårt liv med rika intressen, med strävan till höga mål, då förlora vi småningom lusten för det innehållslösa pladder som berör händelsernas yta.

Till sist, en liten hjälp åt Dig som har svårt att tygla Din tunga: Böj anspråken på Din nästa ända ned till golvet. Lagg Dig inte i andras svagheter utan lyft Dig sakta upp till förståelse för grannens synpunkter. Vrid själen till vänster och till höger, försök se sakerna från olika sidor. Med lite övning går det. Andas lugnt och svara vänligt. Massera fåfängan kraftigt och bestämt tills den mjuknar. Tag sedan en iskall dusch av gårdagens dumheter — Dina egna, icke andras.

Till sist, en liten hjälp åt Dig som har svårt att tygla Din tunga: Böj anspråken på Din nästa ända ned till golvet. Lagg Dig inte i andras svagheter utan lyft Dig sakta upp till förståelse för grannens synpunkter. Vrid själen till vänster och till höger, försök se sakerna från olika sidor. Med lite övning går det. Andas lugnt och svara vänligt. Massera fåfängan kraftigt och bestämt tills den mjuknar. Tag sedan en iskall dusch av gårdagens dumheter — Dina egna, icke andras.

FLYGNYT T.

Försök har gjorts med att pumpa helium i ringarna till ett flygplan vilket resulterade i 70 kg viktnedgång.

Kustartilleriet i Panama använder sig av små obemannade fpl för målskjutning. Planet har en liten motor som driver två motroterande propellrar. Vid träff utlöses en fallskärm och planet singlar ned, såvida det inte blir fullständigt sönderskjutet.

Vid vissa platser flyg planerar man att lägga värmror i startbanorna så att snön smälter och rinner bort innan den hinner samla sig.

Det senaste är en kula som splittras vid anslaget och sålunda kan användas vid skjutövningar med endast obetydligt skydd för personalen. Kulan användes vid skjutning med ksp från fpl mot målflygplan. Instrument kopplade till vingar och kropp tända automatiskt en lampa i flygplanets nos då skyttarna erhålla träff.

Människofiske från flygplan har nu ytterligare utexperimenterats och man väntar sig att på detta sätt kunna hemföra flygare som hamnat i djungeln. T v har man begränsat sig till metning med relativt

Matnyttigt.

I början på andra världskriget inträffade att ett förband i Göteborg tilldelats målkorvar, d v s luftmål som bogseras efter flygplan. Avsändande förband skrev på fraktsedeln: "2 lådor korvmål". Efter en tid kom förfrågan från adressaten varför icke materielen sänts. En undersökning gjordes varvid konstaterades att SJ hade anbringat en varnings skylt "Färska charkuterivaror" å emballaget varför godset hamnat i kylvagn. Godset anlände så småningom till rätt ställe väl avkyllt.

långsamma flygplan men man hoppas att så småningom kunna använda jaktplan.

I livbåtar till flygare finnes en destillationsapparat som med hjälp av solvärmens framställer sött dricksvatten ur havsvatten.

Fallskärmar tillverkas numera av nylon. De sys ihop av 96 tygdelar medelst 250,000 stygn av bl a 4-nåliga specialmaskiner, c:a 56 m² tyg går åt per fallskärm jämte 210 m nylonlina. Brottlasten för enkel lina är 180 kg. Fallskärmsselelen gjordar ha en brottlast av 1,300 kg.

Bergtrollets debattämne

"Bergssjukan"

Jorden har vaknat och ler med hela sitt prunkande sommaransikte och våra sinnen registrerar en mängd ljuvliga intryck av sol, grönska, fåglalåt etc, intryck som vi tar emot omedvetet och självklart, lika självklart som vi andas. Intrycken vidarebefordras i en ständig ström till vårt undermedvetna och utgöra en källa till trygghet och glädje. Ibland stiga därur en medveten tanke i den reflektionen, att jorden ändå är bra vacker och trevlig att vara på.

Och varje sekund är en ny försäkran om att jorden med dess brokiga, myllrande liv alltså finns kvar.

Ingen tänker på att den döve och den blinde är förmenade denna glädjekälla, för dem finns bara tomhet.

Så stiger vi ned i vårt berg, och våra sinnen slutar registrera, det uppstår ett vakuum och ett tryck. En källa sinar och en latetnt oro träder i dess ställe, en oro som kan komma till utbrott, ingen vet var eller när. Yttre konflikthanledningar är bara gnistor, själva krutdurken finns där hela tiden. Krutdurken, det är världen där uppe, som inte längre manifesterar sig i en ständig lugnande ström.

Där ha vi "bergssjukan", en psykisk åkomma, men därtill kommer en hel del kompikationer av fysisk och ekonomisk art. Det har visat sig att vi i bergverkstaden haft och har stora svårigheter att över-

vinna för att hålla humöret uppe. En del lyckas, andra icke. Därtill ha vi den ekonomiska minussfaktorn. Att räkna ut avlöningen är enkelt: 2×2 är 4; att räkna ut utgifterna är svårare, då kan 2×2 bli både 5 och 6, att reducera den summan till 4 är ingen räkneoperation, det är ständiga försakelser och bekymmer. Man tar sig i kragen, räknar, gnider, sparar in, nekar sej allt. Efter en tid är man fullständigt deprimerad av minussiffran, och man är alltså lika fattig. Då släpper man kontrollen, låter pengarna rulla, suger på ramarna — men man slipper tänka på siffrorna.

Ja, det var några klagomål från ett bergstroll. Har vi några botemedel att föreslå?

Tja — kortare arbetstid och högre lön vore ju radikalmedel. Eller ska vi pruta och säga så här: fria biobiljetter och betalt för helgerna, dessa rosenkimrande mardrömmar.

Hur som helt finns det en hel del att göra om man har förståelse, god vilja och sinne för psykologiska faktorer. Invid berget, omgiven av hängbjörkar står en förnäm byggnad. Interiören är ren, vacker, saklig, ett tankeväckande stilleben. Där går det säkert bra att tänka ut formen och metoden för kontakt och samverkan med bergsfolket för åstadkommande av bästa möjliga arbetsförhållanden. Samverkan och samarbetsvilja är produktionens livsluft.

"Jerk".

CFA:s avlöningstrall

eller vá sjutton man nu kan kalla det för

Ett stämmningsfyllt plagiat fritt nedtecknat efter L. Hylands lördagskväll av hävda- och nedtecknaren E. LAKING.

*Som vi vet allesammans
är det torsdagskväll
och den torsdagen hör till de bästa,
då en flicka så Schön
nere här med vår lön
då förrådsjobbarn glatt
får sin löning minus skatt.
Om en morgon han blev sen
syns de strax på löningen,
som i fackföreningslag,
pliktas med ett straffavdrag
men trots detta är CFA:arn trevlig och snäll
varje gång de e torsdagskväll.*

**Bergtrollet
gratulerar
på 50-årsdagen**

CVA

Den 26 mars David Eriksson
Den 30 april Svante Ejert
Den 28 maj Eric Hasselbom
Den 31 maj fru Anna Haglund
Den 5 juni Ejnar Ericsson
Den 21 juni Sven Eriksson
Den 5 november Arvid Hjärpe
Den 29 november Alvar Karlsson

CFA

Den 8 juli Karl Karlsson
Den 27 oktober Fritz Olof Johansson

Bergtrollets engelska spalt

Straight man: "I'll bet you a pound that I can tell you what you were thinking about this morning".

Comedian: "I'll bet you a pond you cant".

Straight man: "Well, I saw you this morning going into the park with your dear old mother-in-law, and I saw you go up to the lake, hire a boat and I saw you and your and your idea was to row out to the middle of the lake, capsize the boat, save yourself, leaving your poor old mother-in-law to drown".

Comedian: "Ha! Ha! Here you are. There's your pound".

Straight man: "See. Wastn't i right".

Comedian: "No, but you've given me a Wonderful idea."

CVA Idrottsförening

CVA IF har återuppstått efter c:a 2 1/2 års törnrosasömn. Den 15 maj sammankallades ett möte å Folkets Hus av förutvarande sekreteraren i CVA IF. Mötet besöktes av nio personer. Idrottsföreningen hoppas att vid kommande möte flera skola infinna sig.

Mötet valde en styrelse som har följande utseende: ordf. E. Pettersson, avd. 532, v. ordf. S. Filmberg, avd. 260, sek. E. Fallquist, avd. 202, kassör G. Boman, avd. 513, materialförv. A. Sommar, avd. 800.

Ordf. redogjorde för CVA IF:s föregående verksamhet och avsomnande samt hoppades, att fallet nu icke skulle bliva detsamma. Därefter diskuterades det för dagen aktuella problemet, nämligen korpffotboll. Fotboll är ju den idrott som tilldrager sig största uppmärksamheten, varför detta åtminstone till en början blir CVA IF "levebröd" Efter som fotbollen är på tapeten kan nämnas att CVA IF tagit initiativet till en pokalturnering i fotboll mellan de tre centrala verkstäderna och flygmaterialförrådet. Underhandlingar pågå för fullt med representanterna på resp. ort. Avsikten är att tävlingen skall spelas den 17 och 18 juni på Sturevallen. Våra gäster kommer också att genom SCVA välvilliga inställning beredas tillfälle att bese CVA bergverkstad, vilket på ett utomordentligt sätt uppskattats vid CVM och CVV. CVA IF tar genom personaltidningen tillfället i akt att frambringa Ett Varmt och Hjärtligt Tack till styresmannen.

Till tävlingen har ett ståtligt vandringspris skänkts av källarmästare B. Wallin, till vilken CVA IF i detta sammanhang riktar ett varmt tack. Honnör för källarmästare Wallin!

"Ett äpple om dagen håller doktorn borta".

"One apple a day keeps Bergquist away".

Halv tolvskillingsopera

Libretto av KAN.

Sex öre hit

sex öre dit

Kronan skänker.

Kontrollen tänker

aldrig vi få

ören de små

som rulla så rart

ej hit

men dit.

Sex öre hit

sex öre dit

Kronan skänker.

Andra tänker:

aldrig ni få

ören de små

som rulla så rart

ej dit

men hit

KAN.

Ovanför ett militärflygfält

råkade en flygkadett ut för en allvarlig roderskada och blev tvungen att rädda sig i fallskärm. Allt gick väl, men medan han ännu hade ett 20-tal meter kvar till moder jord fick han ögonen på en kapten nere på marken som högröd i ansiktet skakande kytnävarna åt honom och ilsket skrek:

— Var i tusan har ni hållit hus, människa? Jag såg ert flygplan störta för nära en halvtimme sen!

Alli.

På Sturevallen hoppas vi också CVA nybildade musikkår kommer att medverka, om orkesterledaren lyckas få gänget "sammanblåst". Vi väntar att den värsta nervositeten har lagt sig till dess och att orkestern har gott om luft i lungorna.

Nya rapporter från CVA IF kommer i nästa nummer.

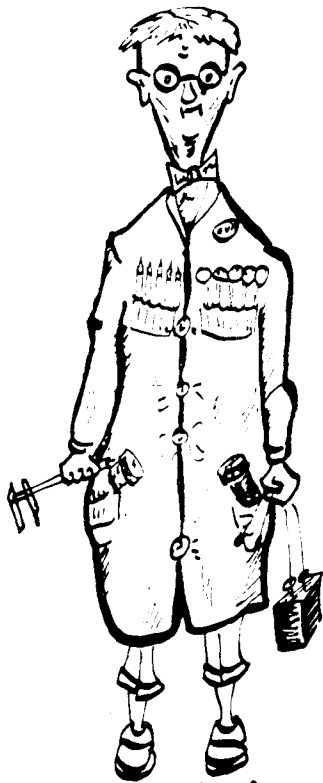
"Epe".

P. S.

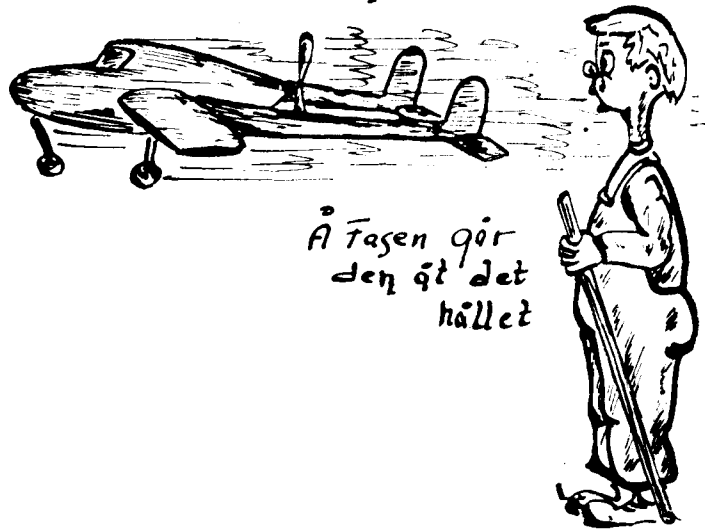
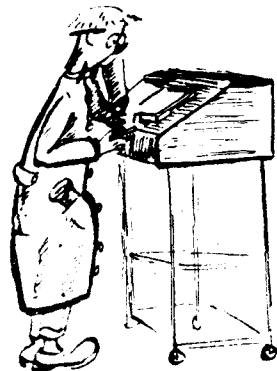
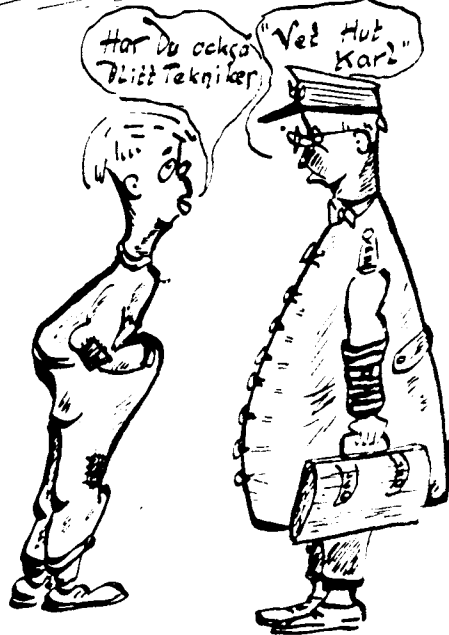
I presslägningsögonblicket meddelades att det är omöjligt att inkvartera de gästande fotbollsspelarna i Arboga varför CVA Idrottsförening har sett sig nödsakad uppskjuta turneringen till ett senare tillfälle.

Kontrollanterna
Har lagt in till arbets
rådet. om nytt arbets

Kontrollanterna
vill ha fler och
större Fickor
För sina instru-
ment.

Å Fäsen gör
den åt det
hållet

Bergtrollet

undrar varför han inte kan få en extra luftslang till cykelställen.

efterlyser den 50-lapp som försvann i ett avlöningskuvert. Trollet fick nämligen själv ersätta förlusten.

önskar en väderleksrapport före lunch samt före arbetstidens slut.

undrar varför det inte anlägges en cykelväg till och från CVA.

undrar varför inte CVA i likhet med CVV inför läskedrycks- och chokladförsäljning på arbetsplatsen.

EFTERLYSNING.

En cellospelande dam eller herre är vad som behövs för att en liten stråkorkester skall kunna bildas bland CVA- och CFA-anställda. Fiolister kunna vi skrapa ihop så det bör räcka, likaså finns det altfiolister och pianist. Men var finnes cellisten? Contrabasist då, frågar någon. Ja, om en sådan döljer sig i folkvimlet så träd fram, och vi sätter igång.

G. Norin.

M E D D E L A N D E .

Vid CVH är en befattning som flygplansrobotbiträdesingenjöraspirant till ansökan ledig vid ingången av snart instundande månad.

Kompetensfordringar: Avlegad komodingenjörskurs eller liknande, samt praktisk erfarenhet av dess skötsel. Den sökande bör vara väl förtrogen med skrivmaskinens finesser för att kunna biträda ingenjörbiträdets gemensamma arbeten med biträdande ingenjörer. Sökande vars betygshandlingar icke väga över 2 kg göre sig icke besvär. (Betygshandlingar utskrivna å runsten mottages icke).

Närmare upplysningar kan erhållas på lunchrasten tel. Markan CVH.

Sysslomannen CVH.

Varför är det för många så trist i detta berg?

Ingen glädje eller fjärg

*Du Högste har du hörsammat mångens stilla bön
som länge stått i kön*

att bli tjänsteman och få månadslön.

Vad betyder väl kamratskap eller helgerån

bara man får glasskåp med telefon.

Mången är ständigt ledsen och sur

som ännu ej fått sin efterlängade förmansbur.

Du som på oxar ledsnat köra

sök till CVA för att om möjligt större nytta göra

Och tror Du Dig i gamet vara haj

häng då på Dig en planeringskavaj

och då Du då får många tips

hur man knyter en planeringsslips

Kan Du ödmjukt Dig bocka och buga

så skall Du se att månadslön snart på Dig de truga.

*Nu hoppas jag att någon ej blir arg och börjar bråka
ty ännu är det många som flera löneklasser uppåt*

skall åka.

En gammal tradition...

Den 3 juni 1950 återupplivades en gammal tradition, nämligen firandet av Trefaldighetsdagen. Det var FCPF och FCTF som stod som arrangör och efter en stämmingsfylld högtidsstund i Heliga Trefaldighetskyrkan fortsatte festligheten å SGU:s sommarplats tills den nya dagen bröt in.

Arrangörerna ber genom Bergtrollet få framföra sitt tack till alla de som genom sin medverkan bidragit till festlighetens lyckliga genomförande och det kanske vore på sin plats att här nämna något om vad som är ursprunget till detta firande. Trefaldighetens fest är målet och uppfyllelsen av alla andra kyrkliga högtider. Firandet av jul, påsk och pingst avslutas nämligen med en fest till treenighetens ära och enligt gammal folkstro förvandlades vattnet på söndagen till det yppersta läkemedel. I många tusen år har människor flockats kring källans rand i ljusa försommarnätter för att dricka hälsa, men numera finnes föga kvar av trettio seklers tysta vördnad inför det ogripbara i en källans renhet.

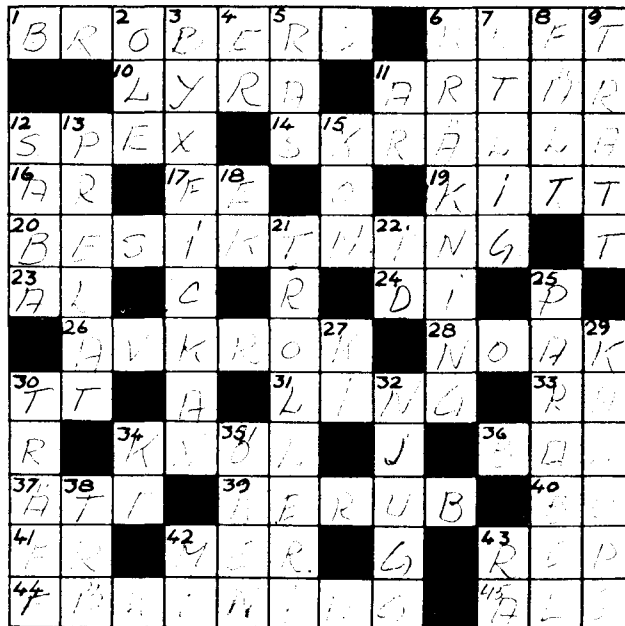
AB.

Så till slut ...

KORSORD

Vågrätt:

1. Högst på CVA.
6. Del av nedre ansiktet vari fänderna är infattade.
10. Sångarbröders emblem.
11. Ledning.
12. Studentikost.
14. Göra högtalarna på CVA.
16. Så tecknar sig kanske Rydeborg.
17. Trolskt väsen.
19. Till fönster bl. a.
20. Sysslar 700 med.
23. Träd.
24. Något för spenabarn.
26. T. ex. Arboga.
28. En gammal skeppare.
30. Nyhetsbyrå.
31. P. H. —.
33. En gammal gud.
34. Under potatisblasten.
36. Ett styckegods.
37. Bonde.
39. Änglaväsen.
40. Rede.

41. Vanlig förkortning.
42. Det borde man ha i lön.
43. Talas inte om i hängd mans hus.
44. Boströms specialitet.
45. Dansk ö.

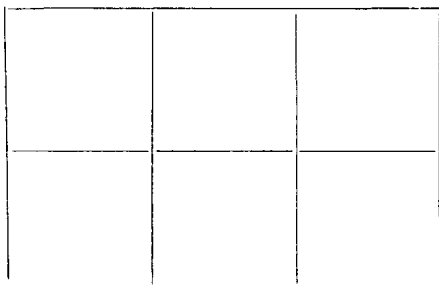
Lodrätt:

2. — Bull.
3. Något för handen tycker Westerberg.
4. Pronomen.
5. Inträffade på CFA.
6. Ropa på Ulrik.

7. Bör svampen vara.
8. För viss verksamhet vid CVA.
9. Fyllo eller fyll—.
11. Yta.
12. Ort från Bibeln.
13. Präst.
15. Labil på toppen.
18. Flygterm.
21. Något för Dante.
22. Förekommer icke alltid på CVA.
25. Därav har P-tunneln fått sitt namn.
27. Kontrollingenjör.
29. Därtill passar rödbetor.
30. Femetta.
32. Ej givmild.
34. Karl Tjäder
35. Gobi.
38. Byggnadsmaterial.
42. Avisar.
43. Inte fyrfaldigt men $\frac{2}{3}$ -dels.

Lösningar kunna insändas till red., CVA.
3 priser komma att utdelas.

PRISTÄVLING.

Dra en sammanhängande linje genom figurens rätta linjer. Den dragna linjen får icke korsa figurens linjer mer än en gång.

Först öppnade rätta lösning belönas med *Hedersomnämmande*. Pristagare nr 2 belönas med *Omnämmande*.

LÅNAT.

Verkligt opartiskt kan man bara yttra sig om sådant som inte intresserar en, och det är säkert därför som opartiska omdömen alltid är värdelösa.

Den som ser båda sidorna av en sak, han ser ingenting alls.

Oscar Wilde.

REBUS.

é.

Pristagare belönas enligt ovan men å särskild sida.

Lösningar kunna insändas till Ing. A.Boström, Avd 513 CVA, och komma att kungöras i BERGTROLLET nr 2.

Pris 50 öre

Köpings-Postens Tryckeri 1950.